

Väljaandja:	Majandus- ja kommunikatsiooniminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	23.07.2005
Avaldamismärge:	RTL 2002, 144, 2114

Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm ning väljastamise tingimused

Vastu võetud 12.12.2002 nr 38

Määrus kehtestatakse «Meresõiduohutuse seaduse» (RT I 2002, 1, 1; 61, 375; 63, 387) § 58 lõike 4 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse lootsi kvalifikatsiooninõuded ning kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm (juurde lisatud) ning väljastamise tingimused.

1. peatükk LOOTSI KVALIFIKATSIOONINÕUDED

§ 2. Lootsi kvalifikatsiooniastmed

Lootsi kvalifikatsiooniastmed on:

- 1) sadamaloots – laevade lootsimine sadama akvatooriumil;
- 2) mereloots – laevade lootsimine lootsimise piirkonna ulatuses sõltuvalt kehtestatud piirangutest;
- 3) vanemmereloots – laevade lootsimine lootsimise piirkonna ulatuses ilma piiranguteta;
- 4) avamereloots – laevade lootsimine väljaspool lootsimise piirkonda Läänemere ulatuses.

§ 3. Lootsiõpilane

(1) Lootsiõpilane on isik, kes vastab meresõiduohutuse seaduses ja käesolevas määruses sätestatud kvalifikatsiooninõuetele ning taotleb lootsi kutset.

(2) Üldnõuded lootsiõpilasele:

- 1) kesktaaselmel eesti ja inglise keele valdamine;
- 2) piirangutega raadiooperaatori (ROC) ja automaatradarmärkuri (ARPA) kursuste läbimine ning vastavate tunnistuste saamine;
- 3) lootsiõpilase tervise vastamine laevajuhhi tervisenõuetele, arvestades töö iseärasust ja tööpiirkonda.

§ 4. Kvalifikatsiooniastme taotlemine

(1) Lootsiõpilane võib taotleda sadamalootsi või merelootsi kutset, kui ta on läbinud lootsimise praktika, mis seisneb osalemises vähemalt 150 lootsimises, millest vähemalt 75 on praktilised lootsimised merelootsi või vanemmerelootsi juhendamisel sadama akvatooriumil või vastavas lootsimise piirkonnas.

(2) Sadamaloots võib taotleda merelootsi kutset, kui ta on teinud vähemalt 10 praktilist lootsimist merelootsi või vanemmerelootsi juhendamisel vastavas lootsimise piirkonnas.

(3) Merelootsi kutsetunnistuse omanik võib taotleda vanemmerelootsi kutset, kui ta on töötanud lootsimise piirkonnas merelootsina vähemalt viis aastat või teostanud vähemalt 1800 lootsimist ning selle aja kestel ei ole tema süül esinenud laevaõnnetusi või ohtlikke juhtumeid lootsitavate laevadega. Samuti peab ta olema läbinud laeva manööverdussimulaatori kursuse.

(4) Avamerelootsi kutset võib taotleda isik, kes on töötanud kaptenina laeval kogumahutavusega 3000 ja enam vähemalt viis aastat ning kellel on merelootsi või vanemmerelootsi kutse.

§ 5. Piirangud merelootsidele

(1) Kvalifikatsioonikomisjon võib teha merelootsi kutsetunnistuses piiranguid lootsimiseks sõltuvalt laevade suurusest ja lootsimise piirkonnast. Piirangutest suuremate laevade lootsimist tuleb praktiseerida vanemmerelootsi juhendamisel vähemalt kümnel korral.

(2) Merelootsi üleminekul ühest lootsimise piirkonnast teise on vajalik uues piirkonnas läbida lootsimise praktika kohaliku lootsimispiirkonna merelootsi või vanemmerelootsi juhendamisel. Praktika seisneb vähemalt kümne laeva lootsimises uues lootsimise piirkonnas.

(3) Kui loots ei tööta antud lootsimise piirkonnas kuus kuud või enam, tuleb läbida praktika, mis seisneb vähemalt kümne laeva lootsimises merelootsi või vanemmerelootsi juhendamisel.

(4) Kehtestatud piirangute tühistamiseks peab mereloots esitama kvalifikatsioonikomisjonile tõendi lootsimispraktika sooritamise kohta. Tõendi allkirjastab lootsiõpilase tööandja.

2. peatükk KVALIFIKATSIOONI MÄÄRAMINE

§ 6. Kvalifikatsioonikomisjoni moodustamine

(1) Lootside kvalifikatsioonieksami vastuvõtuks moodustab Veeteede Ameti peadirektor oma käskkirjaga kvalifikatsioonikomisjoni. Komisjoni määratakse laevajuhi kvalifikatsiooni omavad isikud Veeteede Ametist ning kutsutakse lootsi kvalifikatsiooni omavad isikud lootsiteenust osutavast äriühingust, lootsimispiirkonnas asuva sadama kapten ja lootsimispiirkonna juhataja. Komisjoni esimees peab omama 3000-se või suurema kogumahutavusega laeva kapteni diplomit.

(2) Lootsiteenust osutav äriühing suunab lootsiõpilase või lootsi lootsieksamile lootsiõpilase või lootsi kirjaliku avalduse alusel. Esildises kvalifikatsioonikomisjonile märgitakse meresõiduohutuse seaduse § 58 lõigetes 1–3 ja käesoleva määruse § 3 lõikes 2 ja § 4 lõikes 1 toodud nõuetele vastavust.

(3) Lootsiõpilane või loots peab sooritama § 6 lõikes 1 nimetatud kvalifikatsioonikomisjonis eesti keeles lootsieksami, kui ta soovib saada sadama- või merelootsiks või kvalifikatsiooniastet tõsta. Lootsieksami sooritamiseks vajalike ainevaldkondade loetelu on lisatud käesolevale määrusele.

(4) Kvalifikatsioonikomisjon võib lubada vanemmerelootsi või avamerelootsi õpilasel sooritada lootsieksami lihtsustatud korras juhul, kui lootsi nõuande järgimisel ei ole lootsitavate laevadega esinenud laevaõnnetusi või ohtlikke juhtumeid.

§ 7. Kutsetunnistuse väljastamine

(1) Veeteede Amet väljastab lootsieksami edukalt sooritanud sadamalootsile, merelootsile, vanemmerelootsile või avamerelootsile kutsetunnistuse tähtajaga kuni viis aastat. Kutsetunnistusse märgitakse lootsimise piirkond, kehtestatud piirangud ja tunnistuse kehtivuse tähtaeg. Tähtaeg sõltub lootsi ettevalmistuse tasemest ja määratakse eksamikomisjoni poolt.

(2) Lootsi kutsetunnistuse saamiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

- 1) avaldus;
- 2) meresõidudiplom;
- 3) tunnistused kursuste läbimise kohta (ARPA; ROC; vanemmerelootsil täiendavalt manööverdussimulaator);
- 4) tõend tervisliku seisundi vastavuse kohta tööks lootsina;
- 5) lootsieksami sooritamise protokoll;
- 6) tõend lootsipraktika sooritamise kohta, mille on allkirjastanud lootsiõpilase tööandja;
- 7) tõend inglise keele kesktaseme oskuse kohta Mereakadeemiast, kui komisjonil tekib kahtlusi eksamineeritava inglise keele oskuses;
- 8) Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse tunnistus eesti keele kesktaseme oskuse kohta isikutel, kes ei ole saanud üld-, kesk-, keskeri- või kõrgharidust eesti keeles.

§ 8. Korduseksam

Lootsieksami mittesooritanu võib suunata korduseksamile, kuid mitte enne ühe kuu möödumist viimasest eksamist. Kui korduseksami sooritamisel lootsiõpilane ei vasta kehtestatud nõuetele, siis võib uut korduseksamit mitte määrata.

3. peatükk LOOTSITASÕIDU EKSAAM JA LOOTSIEKSAMI ERIJUHUD

§ 9. Lootsitasõidu loa taotlemine

(1) Reeder võib taotleda lootsitasõidu luba laeva kaptenile (reisilaeva puhul ka vanemtüürimehele) selles lootsimise piirkonnas, kus asub sadam, mida laev regulaarselt külastab. Taotluses kinnitab reeder, et meresõiduohutuse seaduse § 57 lõikes 3 ja käesoleva määrusega kehtestatud nõuded on laevajuhtide poolt täidetud.

(2) Lootsitasõidu loa saamiseks tuleb sooritada § 6 lõikes 1 nimetatud komisjoni ees lootsitasõidu eksam.

(3) Kiirreisilaeval, kus kaptenil (vanemtüürimehel) on lootsitasõidu luba, võib reeder taotleda lootsitasõidu luba kapteni (vanemtüürimehe) stažöörile, kes on viimase 12 kuu jooksul lootsitasõidu luba omava kapteni

juhendamisel stažeerinud, külastades konkreetset sadamat vähemalt 50 korral, kusjuures üks külastus on sissesõit ja väljasõit.

§ 10. Lootsitasõidu eksam

(1) Lootsitasõidu eksam koosneb teoreetilisest ja praktilisest lootsimise eksamist ning sooritatakse eesti keeles. Isik, kes ei ole saanud üld-, kesk-, keskeri- või kõrgharidust eesti keeles, esitab Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse tunnistuse eesti keele kesktaseme oskuse kohta.

(2) Lootsitasõidu eksamil kontrollitakse:

- 1) lootsimispiirkonna navigatsioonilise olukorra tundmist, sidevahendite kasutamist ja kohustuslike ettekannete esitamise korda;
- 2) laevaliikluse korraldamise süsteemi tundmist antud lootsimise piirkonnas;
- 3) Eesti Vabariigi merendusosalase seadusandluse tundmist.

(3) Teoreetiline eksam toimub komisjoni otsusel suulises või kirjalikus vormis.

(4) Praktilise lootsimise eksam toimub komisjoni esimehe otsusel eksamikomisjoni liikme ja merelootsi jälgimisel.

(5) Teoreetilise ja praktilise lootsimise eksamite vahe ei tohi ületada 30 tööpäeva.

(6) Kui kaptenil (reisilaeval ka vanemtüürimehel) töötamise vaheaeg antud lootsimise piirkonnas ületab kuus kuud, tuleb lootsitasõidu loa uuendamiseks sooritada praktilise lootsimise eksam.

§ 11. Lihtsustatud korras lootsieksami ja lootsitasõidu eksami sooritamine

(1) Taotleja võib sooritada lootsieksami lihtsustatud korras lootsi kutsetunnistuse kehtivusaja lõppemisel, teise lootsimispiirkonda suunamisel ning soovi korral jätkata lootsimist, kui on täidetud meresõiduohutuse seaduse §-s 58 ja käesoleva määruse §-s 3 kehtestatud nõuded ning lootsi süül ei ole toimunud laevaõnnetusi ega ohtlikke juhtumeid.

(2) Lõikes 1 nimetatud lihtsustatud kord hõlmab:

- 1) navigatsioonilise olukorra ja selle muudatuste tundmist lootsimise piirkonnas;
- 2) merendusosalaseid rahvusvahelisi konventsioone, vastavat Eesti Vabariigi seadusandlust ja vastava sadama eeskirja.

(3) Lootsitasõidu loa pikendamiseks sooritab kapten (reisilaeva vanemtüürimees), kui tema süül ei ole toimunud laevaõnnetusi ega ohtlikke juhtumeid, ainult teoreetilise eksami.

(4) Reederi taotlusel võib kvalifikatsioonikomisjon otsustada, et lootsitasõidu luba laieneb tüübilt ja manööverdusomadustelt sarnasele laevale. Taolise laeva nimi märgitakseksamiprotokollis ja lootsitasõidu loale.

§ 12. Lootsitasõidu loa kehtivus laeva vahetumise korral

Lootsitasõidu loa omanik, kes vahetab laeva, peab kasutama lootsi teenust vähemalt kümme esimest sadama külastust või praktiseerima kapteni (reisilaeval vanemtüürimehe) stažöörina sellel laeval vähemalt kümnel sadama külastusel, pärast mida peab ta sooritama praktilise lootsimise eksami.

§ 13. Tööandja kohustused

Tööandja:

- 1) peab arvestust lootsimiste ja lootsiõpilaste stažeerimiste kohta;
- 2) esitab kvalifikatsioonikomisjonile käesoleva määrusega ettenähtud dokumendid;
- 3) korraldab õppusi ja atesteerib lootse nende lootsimise piirkonnas kavandatava navigatsioonilise olukorra muudatuse korral.

§ 14. Kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa tühistamine

(1) Kui lootsi tegevuse või tegevusetuse tagajärjel sattus lootsitav laev ohtlikku olukorda või tekkis laevaõnnetus, võib kvalifikatsioonikomisjon lootsi tööandja ettepanekul või laevaõnnetuse juurdluskokkuvõtte alusel tühistada lootsi kutsetunnistuse ja nõuda temalt erakorralise lootsieksami sooritamist.

(2) Kui laeva kapteni (reisilaeva vanemtüürimehe), kellele on väljastatud lootsitasõidu luba, tegevuse või tegevusetuse tagajärjel sattus tema poolt juhitud laev ohtlikku olukorda või tekkis laevaõnnetus lootsimispiirkonnas, kus laev oli vabastatud kohustuslikust lootsimisest, võib kvalifikatsioonikomisjon tühistada kaptenile väljastatud loa või nõuda temalt erakorralise lootsitasõidu eksami sooritamist.

§ 15. Teede- ja sideministri määruse kehtetuks tunnistamine

Teede- ja sideministri 15. juuni 2000. a määrus nr 44 (RTL 2000, 69, 1053; 103, 1623) «Lootsi kvalifikatsiooninõuded ja kutsetunnistuse vorm» tunnistatakse kehtetuks.

§ 16. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2003. a.

Minister Liina TÕNISSON

Kantsler Marika PRISKE

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 12. detsembri 2002. a määruse nr 38 «Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm ning väljatamise tingimused»
lisa 1

LOOTSIEKSAMI SOORITAMISEKS VAJALIKE AINEVALDKONDADE LOETELU (ÕPPEKAVA)

1. Üldettevalmistuse kava kõigile lootsi kvalifikatsiooniastmetele:
 - lootsimispiirkonna üldiseloostus, piirkonna sadamate sadamaeeskirjad;
 - rahvusvahelised laevade kokkupõrke vältimise reeglid (COLREG 1972. a), samuti teised navigatsiooniohutust ja keskkonnareostuse vältimist tagavad eeskirjad antud piirkonnas;
 - merendusala rahvusvahelised konventsioonid, vastav Eesti Vabariigi seadusandlus ja sadama eeskiri;
 - piirkonnas paigaldatud navigatsioonimärgistus;
 - navigatsioonitulede iseloomustus ja nende nähtavuse sektorid, udusignaalid, tuletornid ja raadiolokatsioonipoid ning teised elektroonilised vahendid, mis on kasutusel piirkonnas;
 - piirkonnas asetsevate tuletornide, liitsihtide, poide, kaldamärkide jne nimed, asukohad ja iseloomustus;
 - faarvaatrite, madalike nimed ja iseloomustus;
 - sillad jt kõrgusepiirangud;
 - sügavused faarvaatritel, ankruplatsidel, sh arvestades võimalikke veetaseme kõikumisi;
 - täpsed kursid ja vahemaad piirkonnas;
 - ankruplatsid;
 - laeva juhtimine ankrusse panekul, sildumisel ja teistel haalamistöödel, laeva manööverdamine ja puksiiride kasutamine, juhtimine hädaolukorras;
 - side ja navigatsioonilise info saamine piirkonnas;
 - liikluseraldusskeemid, VTS ja muu taoline laevade juhtimine piirkonnas;
 - kaptenisilla varustus ja navigeerimisvahendid;
 - radari ja muude elektrooniliste vahendite kasutamine, nende piirangud ja võimalused navigatsiooniliseks kasutamiseks ning kokkupõrgete vältimiseks;
 - eritüübiliste laevade iseärasused ja piirangud käikude andmisel ning roolimisel;
 - faktorid, mis mõjuvad laeva juhtimisele, nagu tuul, hoovus, faarvaatri konfiguratsioon, sügavus, merepõhi, laeva kalle ja nende koosmõjud, sh süvise suurenemine (vajumine);
 - vedurlaevade kasutamine ja piirangud neile;
 - inglise keele oskus selge suhtlemise tasemel situatsiooni selgitamiseks ja käskluste andmiseks, Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) standardsete väljendite sõnastiku teadmine;
 - suhted lootsi ja kapteni vahel; lootsikaart (kontroll-leht); protseduurid; ohtlikku lasti vedava laeva kontroll-leht lootsile;
 - reostuse vältimine;
 - võimalike ettenägematute asjaolude loetelu piirkonna kohta;
 - lootsi ettekanded navigatsioonimärgistuse vigadest, avastatud puudustest laevades, navigatsiooniohtudest, laevaavariidest ja õnnetusjuhtumitest;
 - lootsi tööpetsiifikat puudutavate ohutusnõuete tundmine.

2. Täiendavad nõuded avamerelootsi õpilasele

- Avamerelootsi õpilane peab tundma Läänemere navigatsioonilist olukorda, sealhulgas:
- laevateed ja liikluseraldusskeemid, navigatsioonilise info saamise sidekanalid ja ajad;
 - kasutatavad navigatsioonimärgistuse skeemid ja tähtsamate tuletornide asukohad ning nende iseloomustus, tähtsamad lootsijaamad ja sidevõimalused nendega;
 - kursid ja vahemaad peamiste sadamateni ja geograafiliste orientiirideni;
 - navigatsioonituled, navigatsiooniline märgistus ja ohud peamistel laevateedel;
 - hoovuste skeem ja sügavused peamistel laevateedel ja sadamates;
 - varjupaigad erinevate tuulte korral ja ohutud ankrukohad;
 - lubatud süvised ja üldtingimused Taani väinade läbimiseks;
 - tundma rahvusvaheliste konventsioonide HELCOM ja MARPOL reegleid merereostuse vältimiseks;
 - omama jääsõidu kogemusi jääõhkuja järel, tundma jääõhkuja ja laevakaravani vahelist sidesüsteemi.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 12. detsembri
2002. a määruse nr 38 «Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning
kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm ning
väljastamise tingimused»
lisa 2

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 12. detsembri
2002. a määruse nr 38 «Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning
kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm ning
väljastamise tingimused»
lisa 3

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 12. detsembri
2002. a määruse nr 38 «Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning
kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vorm ning
väljastamise tingimused»
lisa 4